

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil osobitný obhájca obžalovaného J. H. zmätočnú sťažnosť podľa bodu 9 § 384 a bodu 1 a), 2, 3 § 385 tr. p. Majúc rozhodovať o zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. uplatňovanej, najvyšší súd spoznal, že neboly zistené skutkové okolnosti, od ktorých závisí možnosť posúdenia, či nižšie súdy správne použili zákonných ustanovení. Vrchný súd — tak tiež ani súd prvej stolice — neodôvodnil vôbec, z akého dôvodu podriadil čin obžalovaného ustanoveniu 2. odst. § 2 citov. zákona, a nezistil dostatočne ani tie skutočnosti, na základe ktorých by sa mohlo ustáliť, že v danom prípade poškodený pokračoval ako člen úradu v obore svojej pôsobnosti. Pod pojmom úradu podľa zák. čl. XL:1914 treba rozumieť len tie orgány štátnej moci, ktoré pri uskutočňovaní štátnych účelov sú vybavené samostatnou rozhodovacou a donucovacou mocou proti občanom, a členom úradu je taká osoba, ktorá je oprávnená k rozhodovaniu v obore pôsobnosti toho úradu, ku ktorému náleží. Podľa § 62 zák. čl. XXII:1886 obecné predstavenstvá vykonávajú agendy, ktoré sú obciam prikázané zákonom, pokiaľ nepatria do oboru pôsobnosti iných orgánov, teda vykonávajú aj bezpečnostnú políciu, ktorá podľa § 21 lit. g) citovaného zákona je tiež úkolom obcí. V smysle § 85 tr. p. policajnými vrchnosťami treba rozumieť medzi inými aj obecné úrady, menovite aj obecné predstavenstvá. Nakoľko obecný starosta ako predseda obecného predstavenstva vykonáva agendy miestnej polície, príslúcha mu v tomto obore pôsobnosti tiež samostatné rozhodovanie a v dôsledku toho používa práva úradu, to je vykonáva samostatnú rozhodovaciu a donucovaciu moc proti občanom. Toto oprávnenie starostu prechádza už v dôsledku jeho postavenia na námestníka starostu, keď tohoto zastupuje v jeho úrade. Okrem toho môže obecné predstavenstvo poveriť tiež inú osobu zo svojho streda vykonávaním policajnej agendy s právom samostatného rozhodovania. V takom prípade je aj túto osobu pri výkone jej sverenej agendy považovať za člena úradu. S toho hľadiska teda je námestníka obecného starostu považovať pri vykonávaní policajnej agendy za člena úradu alebo keď bol obecným predstavenstvom všeobecne poverený viesť celú agendu policajnú, — alebo, pokiaľ vstúpil v práva úradu starostovho ako námestok tohoto, pretože tento sám nemohol svoj starostenský úrad vykonávať, alebo že ho splnomocnil, aby v jeho zastúpení policajnú agendu vykonával. Preto, aby sa mohlo riešiť, či I. Š. v tomto prípade vystupoval ako člen úradu, treba zistiť, či bol azda poverený obecným predstavenstvom výkonom celej agendy policajnej, alebo či vykonával túto agendu v zastúpení starostu ako jeho námestník podľa smerníc hore uvedených. Ponevác odvolací súd neučinil pre riešenie shora nadhodenej otázky potrebné skutkové zistenia, bolo postupovať podľa 1. odst. § 35 por. nov. a zmätočnú sťažnosť poukázať na toto rozhodnutie.

Čís. 4468.

Pre rozlišovanie, či ide o utrhanie na cti v smysle § 1 zák. čl. XLI:1914 alebo o obvinenie podľa § 20 cit. zák. čl., je najrozhodnejší úmysel páchatel'ov. Skutková podstata prečinu podľa § 20 cit. zák. čl. je daná

len vtedy, keď je zrejmý úmysel páchatel'ov dotýchnú osobu pred úradom obviníť preto, aby proti obvinenému bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie.

(Rozh. z 21. septembra 1932, Zm IV 375/32.)

N a j v y š š í s ú d, preskúmajúci trestnú vec proti J. K., obžalovanému z prečinu pomlavy, po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva vyniesol tento r o z s u d o k: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätku podľa § 385 čís. 1 c) resp. 1 b) tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a uznáva sa právom: Obžalovaný J. K. je vinný prečinom pomlavy podľa §§ 1 a 3 odst. II čís. 2 a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI:1914, ktorý spáchal tým, že 17. júla 1930 v anonymnom dopise, poslanom na zemské voj. veliteľstvo, teda pred iným tvrdil o členovi odvodnej komisie, podplukovníkovi S., že za šampanské, ktoré dostával od kaviarnika W., pomohol J. W.-ovi, aby sa vyhnul vojenskej prezenčnej službe, teda o verejnom úradníkovi vo štábnej službe dotyčne výkonu jeho povolania tvrdil takú skutočnosť, ktorá, keby bola pravdivá, môže byť dôvodom pre zavedenie trestného alebo disciplinárneho pokračovania. Nasledujú výroky o treste.

Z d ô v o d o v:

Zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva nel'ze odopreť oprávnenie. Podľa zistenia nižších súdov obžalovaný poslal na zemské voj. veliteľstvo anonymný dopis, v ktorom vyzýva toto veliteľstvo, aby J. W. bol znova podrobený odvodu, lebo sa vyhnul prezenčnej službe pomocou podplukovníka za šampanské, ktoré tento podplukovník dostal od kaviarnika W. Obžalovaný dozna, že onen dopis napísal a štátnym zastupiteľstvom bola podaná obžaloba pre prečin pomlavy podľa §§ 1 a 3 odst. II čís. 2 a § 9 čís. 6 zák. čl. XLI:1914, keďže zemské voj. veliteľstvo dalo zmocnenie ku stíhaniu obžalovaného. Súd prvej stolice, zistivši, že pravdivosť tvrdenej skutočnosti nebola dokázaná, odsúdil obžalovaného podľa obžaloby. Odvolací súd však, súc toho názoru, že neišlo tu o pomluvu, lež o obvinenie v smysle § 20 zák. čl. XLI:1914, oslobodil obžalovaného od obžaloby podľa § 326 čís. 4 tr. p., lebo pre tento prečin možno podľa § 21 zák. čl. XLI:1914 zahájiť trestné pokračovanie len na súkromný návrh urazeného, takýto návrh však v tomto prípade učinенý nebol.

S názorom odvolacieho súdu čo do kvalifikácie trestného činu nel'ze súhlasiť. Záver odvolacieho súdu, že išlo tu o trestné oznámenie, nie je opodstatnený, lebo pisateľ podania, hoci bol by mohol v ňom po prípade učiniť návrh na zavedenie trestného pokračovania, toho nežiada, lež sa obmedzil na žiadosť, aby J. W. bol znova podrobený odvodu. Pri tom prichádza do úvahy aj to, že podanie nebolo učinенé u takej vrchnosti, ktorá je sama príslušná k zavedeniu trestného pokračovania, a že nebolo označené, v čom vraj spočívala pomoc podplukovníkova pri vyhnutí sa vojenskej službe. Napokon treba uvážiť aj to, že obžalovaný

ani neudal správne meno dotyčného podplukovníka, z čoho tiež treba uzatvárať, že nemyslel na to, aby ho priamo obvinil. Pre posúdenie, či ide o obvinenie v smysle § 20 zák. čl. XLI:1914, či o pomluvu v smysle §§ 1 a 3 odst. II č. 2 cit. zák. článku, je najrozhodnejší úmysel obžalovaného. O skutkovej povahe prečinu podľa § 20 cit. zák. článku možno hovoriť len vtedy, keď je zrejмый úmysel dotyčnú osobu pred vrchnosťou obviniť tým cieľom, aby na tomto základe bolo proti obvinenému zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie. Na takýto úmysel obžalovaného však v tomto prípade nemožno uzatvárať, a to predovšetkým už preto nie, lebo z obsahu inkrimovaného udania plynie, že jeho účelom bolo len dosiahnuť toho, aby J. W. bol tak odvedený ako iní. To isté plynie aj z obhajoby obžalovaného, ktorý pri hlavnom pojednávaní uviedol, že len usudzuje, že »prípadne« bol J. W. sprostý vojenskej služby z protekcie, z čoho je vidné, že obžalovaný ani v trestnom pokračovaní netvrdil, že by mal určité podozrenie, že sa dotyčný vojenský činiteľ dopustil skutku, stihateľného trestne alebo disciplinárne. Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že odvolací súd mylne posúdil čin obžalovaného podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 a že mylne oslobodil obžalovaného podľa § 326 č. 4 tr. por. pre nedostatok súkromného návrhu, lež že ide tu o pomluvu podľa §§ 1 a 3 odst. II č. 2 a § 9 č. 6 cit. zák. článku, v ktorom prípade možno zaviesť trestné pokračovanie aj bez súkromného návrhu urazeného, avšak na zmocnenie, ktoré v tomto prípade bolo podľa zákona dané. Podľa obsahu anonymného dopisu obžalovaný tvrdil pred iným o podplukovníkovi O. S., teda o verejnom úradníkovi vo štátnej službe, že za úplatok pokračoval stranícky pri výkone svojho povolania, teda tvrdil takú skutočnosť, ktorá, bola-li by pravdivá, môže byť dôvodom, aby proti onomu úradníkovi bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie, takže je tu daná skutková povaha prečinu pomluvy podľa hore citovaných ustanovení zákona. Rozsudok odvolacieho súdu je teda dotknutý zmätkom podľa § 385 č. 1 b), c) tr. p. a preto bolo treba vyhovieť zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, zrušiť napadnutý rozsudok na základe 1. odst. § 33 por. nov. a vyniesť hore uvedený odsudzujúci rozsudok.

Čís. 4469.

Vyhnání vlastního plodu není činem menšího významu, pro který by bylo podle § 6 (1) odst. 1 zák. čís. 48/31 upuštěno od uložení trestu a podle § 7 čís. 4 nevysloviti, že se mladistvý dává pod ochranný dozor.

(Rozh. ze dne 22. září 1932, Zm I 646/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání 1. zamítl zmáteční stížnost otcovského opatrovníka nezl. obžalované a jeho odvolání proto, že nebylo upuštěno od potrestání do rozsudku krajského soudu jako senátu mládeže v Litoměřicích ze dne 20. června 1932, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou proviněním podle § 3 zák. čís. 48/31 a § 144 tr. zák.; 2. nevyhověl jeho stížnosti (nesprávně odvolání) do usnesení téhož soudu ze dne 20. června 1932, jímž byla dána obžalovaná pod ochranný dozor. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v